

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 307/2018-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošikovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia

- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prerokovanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 288/2016 z 28. septembra 2016;

- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 101/2003 a

- základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7 C 101/2003 z 2. decembra 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 220/2014 z 30. júla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie

- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé prerokovanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 288/2016 z 28. septembra 2016 (ďalej len „napadnutý uznesenie krajského súdu“);

- základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 101/2003 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a

- základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 C 101/2003 z 2. decembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 220/2014 z 30. júla 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresným súdom bolo pod sp. zn. 7 C 101/2003 vedené konanie o určenie vlastníckeho práva, kde sťažovateľka vystupovala ako žalovaná v 1. rade.

Okresný súd rozsudkom z 2. decembra 2013 rozhodol tak, že „Súd určuje, že navrhovateľka v rade 1/ [REDAKOVANÉ], rodená [REDAKOVANÉ], r. č. [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] a navrhovateľka v rade 2/ [REDAKOVANÉ], rodená [REDAKOVANÉ], r. č. [REDAKOVANÉ], bytom v [REDAKOVANÉ] sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti – novovytvorenej parc. reg. [REDAKOVANÉ] o výmere [REDAKOVANÉ]

ktorá vznikla odčlenením z parc. reg. [REDAKOVANÉ], zapísanej na [REDAKOVANÉ] pre k. ú. [REDAKOVANÉ] na základe overeného geometrického plánu [REDAKOVANÉ], znalca z odboru geodézie a kartografie č. [REDAKOVANÉ] zo dňa 24. 03. 2012, ktorý je súčasťou tohto rozsudku, a to každá v 1/2-ici.

O trovách konania súd rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti rozsudku. “.

Uvedený rozsudok v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 220/2014 z 30. júla 2014 nadobudol právoplatnosť 12. augusta 2014.

Okresný súd uznesením sp. zn. 7 C 101/2003 zo 7. mája 2015 vo veci náhrady trov konania rozhodol:

„I. Odporcyni v rade 3/ sa náhrada trov konania nepriznáva.

II. Navrhovateľky v rade 1 a 2 sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť odporcovi v rade 5 trovy konania vo výške 57,- €, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia

III. Navrhovateľky v rade 1 a 2 sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť odporcyni v rade 1 trovy konania vo výške 194,74 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 2.878,05 €, a to na účet právnej zástupkyne odporcyni v rade 1 do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

IV. Navrhovateľky v rade 1 a 2 sú povinné spoločne a nerozdielne nahradiť právnej predchodkyni odporcu v rade 4 trovy konania vo výške 35,82 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 916,22 € na účet [REDAKOVANÉ] do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

V. Navrhovateľky v rade 1 a 2 sú povinné spoločne a nerozdielne zaplatiť trovy konania štátu vo výške 126,08 € Slovenskej republike na účet Okresného súdu Trenčín, do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. “

Krajský súd napadnutým uznesením rozhodol: *„Odvolačí súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., IV. potvrdzuje;*

Odvolačí súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku III. mení tak, že žalobkyne 1/, 2/ majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanej 1/ v rozsahu 100 %.

Odvolaací súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku V. mení tak, že žalovaní 1/, 3/, 4/, 5/ sú povinní zaplatiť trovy konania štátu vo výške 126,08 eur Slovenskej republike na účet OS Trenčín, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobkýňami 1/, 2/ a žalovaným 3/, 4/, 5/.

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že „je toho názoru, že napadnutým Uznesením KS v Trenčíne sp. zn. 5 Co/288/2016-510 zo dňa 28. 9. 2016, ktorý bol jej právnej zástupkyňi doručený dňa 14. 11. 2016 došlo k porušeniu jej základného práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, nakoľko je arbitrárne, odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nesprávne právne vec posúdil a vydal nesprávne rozhodnutie, v ktorom nezdôvodnil, z akého dôvodu sa nezaoberal odvolaním sťažovateľky ani za základe akej skutočnosti dospel k záveru, že žalobkýňam 1, 2 patrí náhrada trov konania vo výške 100 % len voči sťažovateľke, ktorá aj s poukazom na obsah spisu nedala svojim správaním podnet na súdny spor.“.

Sťažovateľka svoju sťažnosť pripísom doručeným ústavnému súdu 1. februára 2017 doplnila a uviedla: „Ako vyplýva z priloženého znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] zo dňa 25. 4. 2012 v porovnaní so znaleckým posudkom [REDAKOVANÉ] z r. 1995 žalobkýňam bol do vlastníctva určený iný pozemok ako sa od r. 2003 domáhali v pôvodnej žalobe a ktorý korešponduje s dôkazmi, ktoré do konania predložila sťažovateľka (najmä Poľný náčrt č. [REDAKOVANÉ] hon [REDAKOVANÉ] z r. 1949-50 v prílohe 5). Sťažovateľka právo žalobkýň na vymedzený pozemok znaleckým posudkom z r. 2012 nikdy v minulosti nerozporovala.

Skutočnosť, že z tohto dôvodu podávala odvolania a namietala aj naliehavý právny záujem žalobkýň na takomto určení, keď vždy súhlasila s dohodou k tak vymedzenému pozemku, ako v r. 2012 určil súdny znalec, nemôže byť z hľadiska spravodlivosti na ťarchu sťažovateľky vo forme určenia povinnosti zaplatiť súdne trovy žalobkýňam vo výške 100 %! Naopak je v rozpore so zásadou spravodlivosti súdneho konania (vzhľadom predchádzajúcu ale aj súčasnú právnu úpravu s poukazom na základné zásady konania) ak je na náhradu

trov konania zaviazaná sporová strana, ktorá nedala podnet na súdne a v ktorom výsledok konania zodpovedal forme procesnej obrany, ktorú sťažovateľka do konania uplatnila.

Okrem sťažovateľky uplatňovali do sťažnosťou napadnutého konania prostriedky procesnej obrany aj ďalšie sporové strany, v ktorých s tvrdeniami žalobkýň nesúhlasili, ako vyplýva zo zápisníc z pojednávaní, a tiež z podaných odvolaní žalovaných v I. II. a IV. rade voči rozsudku OS Trenčín 7 C 101/2003-142 zo dňa 26. 5. 2006, ktorým súd určil vlastníctvo žalobkyniam k parc. č. [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ] vo výmere [REDAKOVANÉ]. KS Trenčín v konaní 5 Co 4/2007 na odvolanie odporkýň 1/, 2/, 4/ proti rozsudku Okresného súdu v Trenčíne č. k. 7 C/101/2003-142 zo dňa 26. mája 2006, poukázal na nesprávnosť rozsudku a uznesením zo dňa 15. 5. 2007 tento zrušil. Okrem iného odvolací súd uviedol, že sa súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nezaoberal protinávrhmi zo strany odporkyne v 1. rade a v 5. rade, kedy odporkyňa v 5. rade podaním zo dňa 8. marca 2005 vznesla protinávrh, v rámci ktorého žiadala rovnako geometrickým plánom znalca vyčleniť aj jej reálnu časť nehnuteľnosti, ktorá jej patrí, na základe reálnej delby a rovnako odporkyňa v 1. rade (sťažovateľka) podaním zo dňa 6. 6. 2005 požiadala o vyčlenenie svojej časti pôvodnej pozemno-knižnej parcely titulom reálnej delby z roku 1952. OS Trenčín ani KS v Trenčíne sa až do záverečného rozhodnutia týmito protinávrhmi nevysporiadal.

S poukazom na vyššie uvedené iniciátorkou predmetného súdneho sporu nikdy nebola a nemohla byť sťažovateľka ako to nesprávne vyhodnotil KS Trenčín v napadnutom uznesení 5 Co/288/2016-510 zo dňa 28. 9. 2016, ktorého zrušenia sa touto sťažnosťou sťažovateľka domáha. Sťažovateľka nikdy nenamietala vlastníctvo žalobkýň k tak vyčlenenému pozemku, ako nakoniec pod ťarchou dôkazov predložených súdu a zadovážených súdom na podnet sťažovateľky žiadali žalobkyne určiť v r. 2013 zmenou žaloby z r. 2003.“

Sťažovateľka ďalej v podanej sťažnosti uvádza: «Spor, ktorý sa vo svojej podstate týkal len toho, či navrhovateľkám patrí pozemok o šírke 16 m (ako tvrdili žalobkyne 1/, 2/) (geometrický plán [REDAKOVANÉ] zo dňa, o ktorý opreli svoju žalobu žalobkyne 1, 2) alebo pozemok o šírke 8 m (ako tvrdila sťažovateľka a aj ostatní žalovaní a ako to potvrdilo znalecké dokazovanie [REDAKOVANÉ] v znaleckom posudku [REDAKOVANÉ] zo dňa). Výmera pozemku nebola sporná, išlo o 1/8 z parcely Sťažovateľka i ostatní žalovaní boli ochotní

kedykoľvek, ak by vyčlenená parcela mala šírku 8 m, ako nakoniec určil súdny znalec, uzavrieť so žalobkyňami mimosúdnu dohodu. Spor, alebo lepšie povedané „nespor“ trval neprimerane dlho, do vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia vo veci viac ako 11 rokov a spolu s rozhodovaním o trovách konania Uznesením OS Trenčín č. k. 7 C/101/2003-479 zo dňa 7. 4. 2015 a Uznesením KS Trenčín č. k. 5 Co/288/2016-510 zo dňa 28. 9. 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14. 11. 2016 celková dĺžka sporu presiahla viac 12 a pol roka.

Sťažovateľka po dobu viac ako 12 a pol roka nemohla s jej patriacou časťou nehnuteľnosti nakladať, nakoľko jej v tom bránil prebiehajúci súdny spor.

Vzhľadom na skutočnosť, že napriek vykonanému dokazovaniu a vyčleneniu parc. č. [REDAKOVANÉ] – orná pôda o výmere [REDAKOVANÉ], ktorá vznikla odčlenením z parcely registra [REDAKOVANÉ] – orná pôda o výmere [REDAKOVANÉ] zapísanej na [REDAKOVANÉ] pre k. ú. [REDAKOVANÉ] sú aj naďalej ako spoluvlastníčky parc. č. [REDAKOVANÉ] evidované žalobkyne 1, 2, nemôže užívať svoj majetok v takom rozsahu ako jej zo zákona patrí a ako ho nadobudla jej právna predchodkyňa. Napriek rozhodnutiu OS Trenčín o vyčlenení parc. č. pre žalobkyne 1, 2, podľa výsledku znaleckého dokazovania a založenia nového [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ] by sa predpokladalo, že žalobkyne 1, 2 nebudú v ďalšom spoluvlastníčkami parc. [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ], keďže inú časť z tejto parcely po svojom právnom predchodcovi nenadobudli. Opak je však pravdou a v súčasnosti na [REDAKOVANÉ] k. ú. [REDAKOVANÉ] aj naďalej figurujú ako spoluvlastníčky žalované 1, 2, teda vlastní viac ako im zo zákona patrí a to na úkor sťažovateľky. Podľa vyjadrenia Katastrálneho odboru [REDAKOVANÉ] nie je možné urobiť nápravu ich vymazaní, dôvodom je Rozsudok OS Trenčín 7 C 101/2003-381 zo dňa 2. 12. 2013, ktorý otázku ostatných spoluvlastníkov k parc. č. [REDAKOVANÉ] po vyčlenení parcely pre žalobkyne 1, 2 žiadnym spôsobom neriešil. Z uvedeného dôvodu je sťažovateľka poškodená na svojom práve vlastniť majetok, ktorý je z uvedeného dôvodu v menšej výmere ako jej po jej právnej predchodkyňi patrí.»

V podaní z 1. februára 2017 sťažovateľka uvádza, že nevyporiadanie vlastníckych vzťahov k zvyšku parcely č. [REDAKOVANÉ] katastrálne územie [REDAKOVANÉ], zapísanej na [REDAKOVANÉ], a nevysporiadanie sa s protinávrhom sťažovateľky zo 6. júna 2005 v rozhodnutí okresného súdu sp. zn. 7 C 101/2003 z 2. decembra 2013 a v rozhodnutí

krajského súdu sp. zn. 5 Co 220/2014 z 30. júla 2014 je porušením jej práva na spravodlivý súdny proces a práva vlastníť majetok.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, priznané jej článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co/288/2016-510 zo dňa 28. 9. 2016 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co/288/2016-510 zo dňa 28. 9. 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Základné právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní č. k. 7 C/101/2003 porušené bolo.

4. Základné právo [REDAKOVANÉ] vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom OS Trenčín č. k. 7 C 101/2003-381 zo dňa 2. 12. 2013 a rozsudkom KS v Trenčíne 5 Co 220/2014-439 zo dňa 30. 7. 2014 porušené bolo.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadošťačenie v sume 8 000 €, ktoré je Okresný súd Trenčín povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.

6. Krajský a okresný súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia v sume 374,80,- € na účet jej právnej zástupkyne do 2 mesiacov od doručenia nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval a rozhodol o nej v rozsahu ňou navrhnutého petitu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľky v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podala 14. januára 2017 prostredníctvom okresného súdu dovolanie smerujúce proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. Následne ústavný súd zistil, že vec je vedená na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Cdo 86/2018 a o podanom dovolaní nebolo do dňa predbežného prerokovania sťažnosti rozhodnuté.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio*

inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom.

V okolnostiach prípadu sťažovateľka podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvorila stav, keď by o jej veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľky predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013), čo zakladá dôvod na jej odmietnutie ako neprípustnej.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd pripomína, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne

okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky v tejto časti uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé prejednanie záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho rozsudkom sp. zn. 7 C 101/2003 z 2. decembra 2013

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu.

Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 7 C 101/2003 z 2. decembra 2013, ktorým bolo v merite veci rozhodnuté, bolo prípustné odvolanie, ktoré sťažovateľka aj podala a o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom z 30. júla 2014. Právomoc krajského súdu ako odvolacieho súdu, ktorú tento uplatnil na základe odvolania podaného sťažovateľkou, vylučuje, aby rozhodoval ústavný súd, preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd odmietol pre nedostatok právomoci.

II.3 K namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Z príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 7 C 101/2003 bolo v merite veci právoplatne skončené 12. augusta 2014. V časti konania o náhrade trov konania bolo konanie skončené napadnutým uznesením krajského súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16. novembra 2016.

Sťažovateľka namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. januára 2017, t. j. v čase, keď konanie bolo v merite veci i v časti rozhodovania o náhrade trov konania právoplatne skončené, a teda v čase, keď okresný súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu

v sťažnosti označeného práva na uvedenom skutkovom základe v čase podania sťažnosti postupom okresného súdu už nemohlo dochádzať, a preto sťažnosť v tejto časti v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z príloh pripojených k sťažnosti je zrejmé, že napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s napadnutým rozsudkom okresného súdu nadobudli právoplatnosť 12. augusta 2014. Sťažovateľka doručila svoju sťažnosť ústavnému súdu 18. januára 2017. Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť bola v tejto časti podaná zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto časti z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2018